

# An Stoc

TOMÁR O MÁILLE DÁ CÚP I N-EAGAR.

LEABHAR II. UATH, XI.

MEITHEAMH, 1920.

TRÍ PIÑNNE A LUAC

## MICIN A' SÁDA.

"Si plúp na mbán i, a Pádraic, agur bá an t-ád i mo caipín an lá eap Dia liom i, bá rím," aip reipean.

"An té a mbíonn an t-ád aip marom aip bionn ré aip tráchnóna, a Micin," adepum pém.

"Niop évalair cé mar bhuail ri liom—cén éamh rím oípm! cén éaoi bhealadhá mupá gcuireadó do muintir ríseala cuigad."

"Deamhan aip éigí, muire," appa mire.

"Cuairt mé go pártai na Saillimé triú blianna ó fóm—lá na báirtíge móipe, mar cumhneac leat é. Bí tigseannai ír tuataí ann aip éadan a céile. Bior fém tuar aip an árdaí móipe agur nuair a bá pápa 'Pláta na Saillimé' dá feacaint labair carlin uafar taobh thiar fóm "Gnótocha 'Deapshán-ír-gorm,'" aip rípe, "agur má gnótoiseam cuippe ré mile punnt in mo gprában." Bhealadhá rípm riap uipí. "Mí gnótocha, a Óig-bean," adepum-re, "aé gnótocha 'Slap-bán-ír-burde.' Leir rím cé támh aníor cuiginn aé a hatair.

"Adepum an duine uafar leo," aip rípe, "nád ngnótocha 'Deapshán-ír-gorm'."

Bhealadhá, a hatair oípm fém—

"Ó! do céad páilte, a Micéail," aip reipean. "Rit, ní," aip reipean, "le n' mghin agur cuigí an méid aipriod atá agad aip 'Slap-bán-ír-burde'; atá an mianach ceart agur an tiacht amair ann," aip reipean.

"O'imis léi agur ní páib ann aé go hain ri i n-am, agur cinnéte go leor gnótoise 'Slap-bán-ír-burde' agur gnótoise an Óig-bean dá mile punnt.

"Bior fém ír a hatair i n-áip 'dá-gcuireadó' le céile i nuair a t'fill ri cuiginn, "Céal nád bfuil aitne agad aip mo ceapaid," aip reipean. "Seo é an duine uafar a bfuil an gpoisé ceapall aige aip an Cluair i n-aice le Uachtar Árd."

"Ceapfaí gupí aip na pláitír túnt mé fém cuici.

"O! ní féidirí gupí é atá ann!" aip rípe. "Is marc liom do éairítear a déanam. Cairep ré a teact aip dinnéar linn tráchnóna, a stáir, aip rípe."

"O! atá ré gealta a teact linn céana fém," aip an t-stáir.

"Tiocfaidh agur páilte," adepum-re, "tunge nád tiocfaidh le mghin t-stáir san tráct aip fém."

"Mí éifeoréad céú i fém, a Pádraic? Mí éifeorínn, deamhan é."

"Tomair?" appa Micin.

"Mí son marc ann, a Micin; dá mbéinn leir go beo ni déanfaim amach i."

"Ingean an Búiscáis móí," aip reipean, "agur soic aip le gairid i gcuionndóir.

"Mí féidir!" adepum-re agur béal oípm eo móipe le béal cupáim le iongantair, mar dhois' de!

"Manam! Gupí féidir!" aip reipean.

"An é Búiscáis móí a tSleibhe atá i gceart agad?" appa mire.

"So dtusa Dia ciatl duit! Búiscáis móí a tSleibhe go deimh! Ni hé agur i marc atá a fhor agad nac hé."

"Sé Búiscáis móí na gcairleán mar fhm e."

"Cé eile," aip reipean. "Mar atá a fhor agad atá fumneos i n-áis gac lae ramhlaíom aip a páláir, atá rím," aip reipean, "agur maraidí le fadhbhearr atá ré ann le captaid, ac go deimh nil a scuirí fadhbhearr a déanam aon inni domra."

"Aé leir an ríseal a giorraítear, deamhan a leigfíordí abaire go ceann reacastane me, bá an oípead rím juro acu liom agur fadhbhearr bior fém do móipe rím i ngíráid leir an mghin gupí iarras uipí me pórás.

"Niop éap aon feap ariam liom," aip rípe, "a tairisí co móipe liom leat-ri, agur pórás tú m' aip ríseidí."

"Bfuil aon juro a' déanam—"

"Atá ré a' níl le mo muintir-ri le mile blátham," aip rípe, "nád ceapt don mghin ír ríme pórás mupá dtig leir an bheal ós atá i ngíráid léi cat dubh a cup aip fáil vi—cat éo dubh leir a' bprúca; San fíú aon jube amháin bán a bheit in a curio fiannfáid, le h-áis' an áda. O'fearáid chruaí ceana leir," aip rípe, "agur cuairtúiseadhá eipe agur nír éipis leo cat fáil bhead éo dubh leir a bprúca. "Atáim fém a cuairtú cinn ó fóm, agur a' ríseal aip juro na tíre a' cup tuairisí a leicterí aé nír éipis liom aon éamh fáil."

"Mara bfuil do do comneál ó pórás, muir," adepum-re, "aé an méid rím, ír féidir leat ríseal aíciú agur a pád léi an lá a foirí. Bior cat dubh ampeo ríl aip fás mire an baile agur má atá ré beo tabair leat é agur páilte."

"'Son Dé!' appa Micin, agur d'at a dá fáil co móipe le dá uball le teamh áitair ír lutgsáipe, ír docha.

"Mánam go páib," adepum-re, "agur ír minic gníomhúir iongantair de nád páib jube bán aip bít le feiceáil ann; aé é éo dubh le pic."

"Muire! Go raoghlúise Dia tú, a Pádraic," appa Micin, "mara tú tós an t-uallach de mo éoríde; Tiocfa tú cuigí an mbáinair, aip fáitíor go nídeanfaimn dearmad aip aipí, agur tabair duine aip bít ír mian leat leat fheirim," gupí tóirí ré a' feadairíl go bog binn ó fém, gupí ériú amhrán go ériúdeanfaimn ceolmhar ír gupí duibhínt.

"Dá mbu liom-ri mo rogam de mna deara an domhain;

Si mhean an Búiscáis ab feairí liom." "Cá bfuil ré, meap tú?" aip reipean.

"Fan go dtige mo mactair ipteac. Béid a fhor aici-pe cá bfuil ré, atá mé 'ceapad,' adepum fém.

"Cé támh ipteac aip an ala aé mo mactair agur tráctamhail go leor bá an cat le n-a ráil.

"Ná leis opt aonair, a Micin," adepum-re, "aé m'a atá an bhuair fhm agad adepum, meall leat é."

O'fan Micin coip na temeád go ceann ceantamha uaire a' camint ír ag caomhainfáid. Támh an cat anuair agur fúid aip a gogairde gupí don giorraítear. Bí Micin a' bhealadh aip go ghearr.

"Co dubh leir a' bprúca cinnéte," aip reipean de cosgrí liom-fém.

"Ni dubh go totí é," adepum-re. "Buairítear deas! Buairítear ghearr ghearr," aip

reipean, a' curmilt a láimhe dá cealaitar agur dá flioscád.

"Mi-áin l'" aip an cat ruair i n-eadan.

Seap Micin ruair—

"Béid mé a' bogadh liom, a Pádraic," aip reipean.

"Nil a fhor agam ceapad atá mo éirítear feap a déanam marf reo in mo Dia' o marom. Slán agair agur go mbu reacft feap a bhearr ríb aip teact dom aipí," aip reipean.

O'iontuig ré aip a fáil go dtugad ré an dorfar aip fém. Bí gao ríseadán úpí aip an mballa crochta agur ríseadán rípm ceann aíci agur flearmhuigear ipteac i bprúca cota mórí Micin é.

.... Racád an rean-cád dubh fhm reagamne —racád ré i dtig diabail, go maite Dia dom é 'pád, i ndia' ríseadán úpí agur nuair fuaip ré bálaí an ríseadán marf leam ré mo dhime, agur ruair tóisí an mballa móipe leir an mbeirt acu—Micin a' riubal aip a mile dícheall; an cat le n-a fáil, cruit déanta dá òrúim aige, a eajball caol tíreac fhan aip aige agur cuile 'mi-áin' co cháróide aige ir dá mbu é an meadán oíche bí aige ann.

Bí fhm ceapt go leorí go dtug aor ós an baile faoi deara iad, gupí leannadair iad; go páib idir ós ír aorfa manadair fá déanfáid go dtáimic na pólíor ír gupí fhuaghsingeadair dóibh cálú agur dul abaire go páib ré in-áis' an díligid do ríseadán aip bít daomh a bheit le céile, gupí fheagairí ríseadair eicín iad ír gupí gearr go páib ré in a páic eacóppu.

... Máiríu Neili a támh ipteac i gceann leac-uairí a cluigí, san put' dá hanáil aici. Nuair támh a camt cuici :

"Muire! Go scuire Dia an t-ád oírt, ná a bfuil an cat iptí, a Óriú," aip rípe le mo mactair.

"Cé n' cat?" appa mo mactair.

"Do cat fém jú; an rean-cád dubh fhm iub fém," appa Máiríu.

Blaoirí mo mactair aip an gceat; aé dá mbeard ri a' blaodair ó fóm ní tiocfaid an cat cuici.

"O! Dia òráp níteas! ná ceapad déanfáid eorí aip bít, ré bá ann cinnéte, a Óriú," aip rípe. "Atá an baile móipe éri'n a céile aige, agur pileapair agur drágmhí in a dia' agur—"

"Croic séapta címaísta coirpeasán Dé oíramh, ná go ceapt atá a' tiacht oírt eorí aip bít a Máiríu, sáib' riúr agur tabairí aici an buirdéal uipse coirpeasam go beo, a Pádraic," appa mo mactair liom-ri, "rgannfáid eicín atá a' gábal vi."

"Dár Óriú a' leabair! a Óriú," appa Máiríu, "ní bheag atá me 'déanam leat, nád bheaca mé le mo dá fáil fém é a' leannam Micin a' Sáda amach bótair na Cluairí agur é a' ríseadairíl go cháróide, o'imp Micin eapáilairdeact eicín aip é cinnéte ír atá ré beo mar ní féidirí le pileap ná drágmhí fáil aip ná é cairteamh fém; aé é a' cup epríte aip fém leo agur a' cairteamh rmugairli leo. Ní fáca duine aip bít beo aipam a leicterí de júr," aip rípe,

"agur ré aip fáitíor atá oírt go mbeard ré ma tóirí idir muintir an baile agur na pileapair marf ghearr aip. So ríabála Dia na daomh," aip rípe.

Ni pairb focal aram pém.  
Ni pairb focal ag mo mactair.

O'imis Máire.

1 Sceann moiméad nō mar pím, bhealtnuis  
mo mactair ap an ngaoth gádán:

"Bí gádán eile amhrin ap ball," ap  
ripe.

"Raib?" aitheann-ri.

"Raib?" ap rípe. "Mait atá a phior agus  
so pairb."

"Marab é an Speann agus é," ap rípe,  
"a' déana réo dinn os comair a' traoil.  
Bu éibh túit náipe a bheit opt pém. Bu éibh  
rim."

... Cualar m a dia' pím go dtug Meicín  
an Cluair apí pém an oíche pím, agus amharc  
apí pém nō apí an gcaor ní fácas a' fom; nō  
nior cualar son gseala supr pobad é; nō  
níl a phior agam a mbéid an pára móri apí  
cúrra na Cluaire mar bí ré a ját.

pÁDRAIC Ó DOMHNAILL.

## AN COILEAC.

Dá bheicteá an coileac lá aonac na Spáide,  
Ina feirfán go rtáthairt cuair apí an  
ngreen,

Bí a bpríte ra bpríteion ipí a watch apí a bártá,  
A clárdeamh bheag tappantte tarpir  
aniar.

Bí a péipe rírop geal aip den aifgead bán,  
Bí a hata raoi lára ipí a lámaní buíde,  
Bí a báthairt daitte de leatáir na Spáinne,  
A fuair ma láim ipí e'tigseáet mar an pi.

"Dá m'oc," appí an ceapar ipí a' gádair apí  
an bprípaibh,

"Náe cláoróde apí marom le n-áitíup  
mo gseal,

Céile mo leathá agus atáibh mo páirtí  
Bheit 'gádair ipí áit náe bheicteí go  
neas.

Tá mé' mo báintíp a' tigseáet páite an  
earraí,

Agus gspáinne ni piocfaidh dá ngsára  
ra gspáine,

Ac beirfim mo mallaet tráthóna ipí apí  
marom

To mna Óige leatáin a marbuis mo  
gseim."

Céapar agus coileac a' d'imeis te céile  
Agus fiuilleadharp Eipe supr bpríeadh a  
gcóiríde,

Cualar riad go Sligeac supr cuireadh iad  
i ngéineamh

Sup cuireadhar gseala i gcomme luct  
duisíod.

Bí riad annamh i láp bárra agus bprí,

Agus dumé gán céill a cuip ionntu gaoil,  
Sup ag Liam Dub ó Doolán atá riad apí  
fearas

Na mbunóga ríleibh agus na scóiltear ra  
bpríoc.

Táimis mé ipteac i dteac Tomáir Uí Uada,

Bí ceapca go leor ann gán coileac ná ái.

Táimis mé taobh ann timéall an rtóil

Go dtáimis an neóm supr gaoileadh mo fáit.

Táimis mná an báile ipteac marom lá' p-n-a  
báraibh,

A' gníomh a scou' gnáite ipí a' déanaam  
iomarcá gleo,

Sé tuáthairt caile cabád bí a' tréamhneadh le  
páite,

"Seoibh mé bár le túil ipa bheoile.

"Marbuis an coileac pím agus, a Máire,  
Ir neamhar a chláig ipí a gpríocaille mór,"

Tappant pí éiní meí ipí pinne mo meádócam,  
Bí an coirde muis rártá mo bprí ipí mo  
dóig.

Tappant riad cuicí gádán marbha gán faoibh,  
Agus leagadharp fáthu mo ceann apí an  
rtóil,

Ac bí uairín beag eile de o'fáid apí mo  
faoibh,

Nuaibh a gspáin fear apí tigse ipteac tobann  
go leor.

Tiomáin pí a n-anam don fear a bí thíos,

Gao' a bí riad a déanaam ipí gan baint  
acu ó,

A' marbhaibh an émin a táimis apí dídean,  
Cugam anior ap Connlae mis eó.  
O'éigis mé amach annpeo, marom luam  
Cártá,

Mo sunna ipí mo cù agus mo gádair bheag  
bán

Tuit ceo go dtí an talam opim agus cailí  
mí mo cùpp'

Cualar mé amú i mears cnoc agus gleann.

[Sín cuairt amhrán a fuair mé ó Seán Cox,  
Rónat, Iar-Uíbháill, Connlae mis eó.  
Ni mearsaim supr den amhrán an leat-páinn  
deiridh.—P. an Stuic.]

## BIONN ÁD A PHAMADÁIN.

"Taise náe bfuil mó báili péid agus,  
a Máire," appí Seán, le na bhean nuaibh a  
táimis pí tuáthairt tómhainneach tóirí a lás  
oidhre.

"Nil, go deimhín," appí Máire, "agus  
mheochea mé ónuit cé'n fáid. Nuaibh a bí mé  
a' mearsaibh an pláir, céard a cuitpeadh  
anuas de taobh an balla ann a' tuáthán-alla  
agus cinn pí opim don amharc 'fágair' aip  
ra bpláir.

"Cé'n dochar," appí Seán, "náibh fhuairta  
ónuit an pláir a chéartú agus annamh  
d'fheadhfa an tuáthán-alla a baint apí.

"Fáradóir" nior cuimhneach mé aip pím,"  
appí Máire, "nó ní bheadh an gseal mar  
tá pí."

"Agus 'dáile céard a déanfa leir,"  
appí Seán.

"Ní péidíp supr é, an éadai apí éadair támair  
e?"

"Sé go deimhín," appí Máire, "agus  
nuaibh a fuair mé an tuáthán-alla a' ioc-  
tair na méri, buidh e tóiríseach na gná-  
tairde móríte ra bpríocas bheit a tóiríseach  
an pláir, mar bí pí gsealbha un bealaig as  
an ngsaoit apí fud a' baile."

"So péidíteige Dia óunn," appí Seán,  
"ní muid coisctíp pórta fóir, agus má  
leantair don obair reo, ni báid Spáim le  
n-íte agam i gceann coisctíp eite."

Nuaibh a bí Seán a' dul un a chuid oibhre apí  
marom lá' p-n-a-báraibh tuáthairt pí leití go  
pairc eipíosa imé ra teac, "agus," appí  
eipíean, "ná bám leir go dtíge an t-earrasach."  
Ní pairb móran gaeilge na béalait aé  
oipeadh, ag a' mbean bocht, agus filí pí go  
mba fear éigin a bí a' teac aip cuairt  
éicu agus i gceann cúpla lá nuaibh a táimis  
bácaidh ipteac éiní d'fheadhais pí de "a  
bpraca tú an t-earrasach a' teac fóir: tá eipíosa  
imé annaig agam le n-áig, agus fáradóir  
nac dtáigean pí na comne apí."

"Ir mire an t-earrasach," appían bácaidh,  
"agus ó táim a' dul an béalait tá pí  
mairt agam a tuáthairt liom i miotíp ipí  
nac mbéid opim teac a' comne apí."

Tus an ómpreas bocht an eipíosa don  
bácaidh agus, ní náe iongnaidh, ir seapar a bí  
pí as imteac. I gceann peachtáin nuaibh  
a táimis an t-earrasach tuáthairt Seán leití.  
"Tuáthairt dom gúamhne den im pím atá ra  
gaoileadh,"

"Dit céile opt," appí Máire, "bí an  
t-earrasach annpeo támairim agus reactíom  
ó fom agus tus pí leir faoi n-áigíll e,  
agus go deimhín bprac mé gán a' tuáthairt oí  
copair apí. Dá bheicteá é, filífeá náibh  
fiú dá bpríocán é."

Ní pairb "fíor" ag Seán bocht céard a  
déanfaidh pí a' gaoileadh supr gaoileadh  
amach agus marbuis pí tuáthairt pí le Máire.  
"Seapar píora den muiic le haigh cuile meall  
gádairte dá bfuil 'ra ngsaoirba."

"Tá go mairt," appí Máire, "déanfaidh  
pí pím."

Co luat agus cualar Seán un a chuid  
oibhre toruig pí a' gaoileadh supr gaoileadh  
pí píora i n-áig' cuile meall gádairte dá  
pairb 'ra ngsaoirba. Cualar pí annamh agus  
leas pí na píora feola amach apí a ngsao-

irte. Táimis gádair a' baile agus gádair  
pairb leó i. Tráthóna nuaibh a táimis Seán  
abailte tuáthairt pí leití píora den feoil  
'fágair i gcoiri pí.

"Cé'n feoil?" appí Máire.

"Cá bfuil an muc a marbuis mé," appí Seán.

"So dtuga Dia ciatl duit," appí Máire,  
"ní pairb pí cùis níomhaid leasáid apí an  
ngádairt pí supr éamhuis pí gádair uilis.  
Déanam gádair apí reo go gnochan Billi  
náibh pairb ann, agus mur apí tráthóna  
faoi'n bpeoil ní lá go marom é."

"Tabhair leat an ríplanc agus tappant  
an dorair in do diaid," appí Seán, ag éiríse ón  
mbóir agus a' busalair amach. Nuaibh a bí  
Seán tuáthairt pí leití-mile ón teac, d'airis  
pí tóiríseach a' teac 'na diaid, agus nuaibh  
a bhealtnuis pí tóiríseach conair pí an bhean a'  
tappant an dorair 'na diaid agus an-púir  
deatáise ag éiríse apí a chuid éadairse.  
Cualar pí go dtí i agus fuair pí le an ríplanc  
captha 'na reál aici, agus i a' tappant an  
dorair 'na diaid. "Céard támh opt," appí Seán.  
"Náibh tuáthairt tú iomrach ríplanc a  
tabhairt iomrach agus a' dorair a tappant 'mo  
diaid," apí rípe. "Cait uait anoir iad,"  
appí Seán, "agus riubair uait."

Cualar ipteac ra gcoill ní go dtáimis  
eaidar co' fada le chéann a pairb teme ag  
a bun. Buileadharp fuair ra gcoill. 1  
Gceann leat-uidhe ní mar pím táimis tríúr  
cailleac tráthóna éadairt le trí mala óir go  
bun an chéann agus tóiríseach a' péidí-  
teac a mbéilí. Ní pairb riad i bprad ann ní  
supr tuáthairt Máire go pairb fonn glaoibhais  
uijci. "Ap t-anam ná glaoiò," appí Seán,  
"nó tá apí gcuairte déanta." "I'p cuma  
liom," appí Máire agus tóiríseach pí c'glaoiò,  
Scáinnuis pím na cailleac tráthóna éadairt  
agus ipteac an ríplanc a' fágair an óir na  
nóidair annamh. Táimis Seán agus Máire  
anuas apí an gcoill agus gádair. Dá  
mala den óir leó. Ní pairb fonn i nón an  
tríomhaid ceann a tabhairt leó agus d'éigis  
liom-ri a fágair. Cualar-pán an t-áit  
agus mire an clochán, bácaidh iad-pán agus  
táimis mire.

PEADAR Ó CIONAOIT.

## DÁ LEABHAR NUADÁIN DO GAEDEALA.

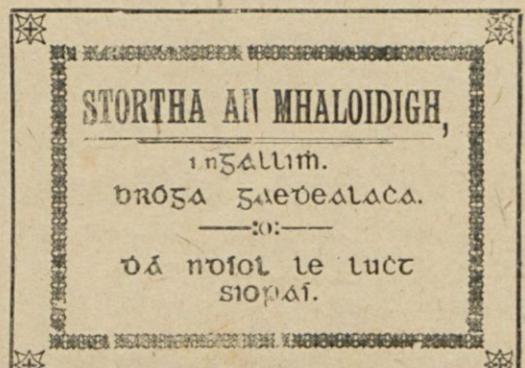
MAROM 1 MBEARRA 7 DANTA EILLE  
Osborn Bergin do gspíob; a nuaibh  
1/8. ríni an bporta, 1/9.

AN CAISE GORÓ. Leabhar nua-filídeach,  
peadar Ó hAnnpriacáin do gspíob; a  
nuaibh, 1/8. ríni an bporta, 1/9.

CLO NA GCONNEALL,

44, Spáin Dawson,

báile áta cliat



SEÁN O NEACHTAIN,  
Lón-éamhnaidh.

TAE, TOBAC, DIOTÁILTE, PIOM NAC FÉIDÍP  
A FÁIRU.

SRÁID TREASNA NA GAILLIMHE.

TAE, PIONTA, DIOTÁILTE, 'CUILE SÓRT AP  
FEADAR,  
MICEAL BREATHNAIC,  
AN CEAPNOG, 1. IN GALLIM.

## Sabair innre beárlua.

Seán Mac Conmara ect.

Tá an Sabair fan Ogúl go cluictíar fá cota  
Slap,  
Agur tá rí gan cuippe i nDáiridh an doigach a  
fiubhal aip fad,  
"Cé'n gáit tá dá ceilt tám fá deifir i n  
tábair dom gáit  
Agur feair ag an bherry go bfeice tú an bád  
a' teact."

Agur d'éigis rí i míneas trácht conaig ri  
an bád a' teact  
Ir d'iomairi go chroídeamhail go mbriplead  
rí níomí an feacht:  
"Tábair leat mo mionnán agur beir mé  
do Dáiridh fa mbairc,  
Agur fágaim mo mallaist ag Richardson  
eaoe San spark."

Agur cuimheadh fuair a mionnán go Delphi  
na n-Íarlaí Úrún  
Agur dubairt ré naé dtiocfaidh bpower an  
rate níor mó,  
Tá Lárdeán po-clipte i' e ag imteact  
ró pléibhce ceo,  
Tá an compeact gan ceangal i' an rionnac  
San Sabáil go fóill.

Cuir p' leat aip na hárail tá beannuiste  
anuas ó neamh,  
Ir sup láidir don talam a fiubailfe ré  
an feair a tábairt Slap,  
Lob ré na fatai i' nán mairfe ré mi fó  
plact,  
Ir go scailifeadh na capaill na reappais  
le feacaint aip.

"Agur deir p' iad sup capair dom tap-  
pant aip Sile real  
So dtiubhradh ri leabaird dom rí agur  
clúid d'á teac,  
Nuair a d'éipeocad ri aip maidin, i' a naigín  
a bheit gcuimhne Slan,  
Ir go dtiubhrann di' an damne le fata a  
cup fá mo éab.

Agur molaim-re an t-oileán tá polláim ag  
Spém i' ag teair,  
Ni áluimim an gsealac b'ír roilf o tuairid  
r' o' dear,  
Nuair a éigisim coir enócam nil Lárdeán  
le blaothac le m'air,  
Tá rate aip gac botán r' mo mionnán ag  
óil a laet.

Agur beirum-re mo mallaist do na Fosters  
atá fá neir,  
A ríaoilti mar madraí i' a ceangailti  
aip le héil;

Aé comáille uaim duit-re gan imteact ón  
vliagad tá gáis,  
Ni pacair aé ríillim i' ni bliúisear tú  
aip go héas.

[Si an tSile atá i gceirt bean Seán  
Mac Conmara é fóm. Sé an t-oileán  
atá i dtíráct ri réamhach ceathramh  
inniu beárlua fan áit aip comhuis Seán  
tamall mait d'á faoisal.—F. an Stoc.]

## na RUDAI beaga.

Leabhar pictiúilí don doir Óg, Dánta  
Saerilge ann agur cláuas deair plact-  
mar aip. 'Á cup amac ag

cóluicte foillsíste d'áibis,  
8 Spáid Longear, baile atá cliat.  
A luas, gd. Téarmáil fa leit do fícap-  
dóibh, do páirti fa nGaeáltaict agur  
rísontaca.

m. O hainmliðe,  
Táoráinean-oibreasca,  
Spáid treapna  
Saillim.

Cuirte iuto aip a faoirí.

## feairín na mbriéas agur feairín na fíinne.

Bí beirft feair fadó agur ré an t-ainm  
a túsairí orcaí feair na mbriéas agur feair  
na fíinne. Bí p' iad lá ag imirt cártaí  
agur bi feair na mbriéas ag gnothácan éinle  
písinne ón bfeair eile. Dubairt ré go p' iad  
scára talam aige, agur go n-impeocad ré  
leir e. Ir i nDáiridh, gnothuis feair na  
mbriéas an t-áscra talam uairidh. "Tá mé  
bocht go leor, agur níl agam aonair le  
n'imirt leat ac mo d'á fúil atá in mo  
ceann agur impeocad mé leat ceann acu"  
aip reipean. "Ir cuma liom," aonair feair  
na mbriéas. Bí go maí agur ní p' iad go  
dona. Cuaird p' iad ag imirt annamh agur  
gnothuis feair na mbriéas an tráil uairidh.  
Dubairt feair na fíinne naé p' iad aige ac  
fúil amán agur go n-impeocad, ré leir i.  
"Ir cuma liom," aonair feair na mbriéas.  
Bí go maí agur ní p' iad go dona. Bí p' iad  
ag imirt leobhá agur bi an d'á fúil gnothíte  
aige. "Tá mé bocht go leor aonair nuair tá  
an d'á fúil caillte agam," aip reipean.  
Annamh dubairt feair na fíinne "bam  
an d'á fúil agram, agur ná fág gnáite éad-  
aige opim i' caitc i' fíteac fan rean-balla me."  
Bí an-úróid aip feair na fíinne do caiteam  
i' fíteac fan rean-balla.

O'imis feair na mbriéas leir, agur  
buail p' b'ótar nuair bi éinle rópt gnothíte  
aige, agur b'róit móri aige aip. Nuair a  
támis an ordeé aip an rean-feair a' bi caitte  
i' fíteac fa rean-balla deamh i' b'fad i' na  
Dáiridh rí sup échinnis go leor faoisail  
cat. O'fiarpuis an cat óg den trean-cád  
an p' iad aon r'géal nua aige. Dubairt an  
rean-cád leir an gcat óg naé p' iad r'géal  
nua aige ac go p' iad nísean an p' iad donan  
t'oi' go dona agur naé p' iad tada le n-a  
leigear go b'faoisad ri b'faois den uirge a  
bi' ian tobair rí t'oi'. Bí go maí agur ní  
p' iad go dona. An feair a' bi caitte fan  
rean-balla, bi' ré ag éigteact leobhá  
agur nuair a' d'ímis p' iad annamh bi' ré a'  
núpáil leir annamh, annamh go b'faois ré  
an tobair amac. Nuair a' fuair ré an  
tobair amac fáit ré an méar ri'or fa tobair  
agur t'ois ré an b'faois leir an méar agur  
éimil ré d'á fúil e. Támis amarc  
aige comh maí i' bi' aige annamh.

O'imis leir annamh agur t'ois ré an  
b'faois leigear go b'faois den uirge leir.  
Dubairt ré leir fóm naé p' iad ri'or aige  
céard do déanfaid ré mar ní p' iad gnáite  
éadairge aige le cup aip. Conaig ré teac  
annamh agur t'ois ré aige. "So mbeann-  
nuiseadh Dia agur Muire òuit," aonair  
feair an tigé. O'fiarpuis ré de annamh an  
p' iad aon trean-cád aige a' cuimfead ré  
aip. "Tá," aonair ré, "agur gáib' i' fíteac go  
scuire tú an t-éadairc opt. Ir móri an  
t'ruas do leiteoir agur t'ruas móri agam  
duit." O'imis leir agur buail p' iad  
b'ótar agur b'róit an domam aip. Niop  
r'c'opt ré annamh go n'faoisca ré go dtí an  
domam t'oi', agur go b'faoisfead ré nísean  
an p' i. Támis ré ag an doipar, agur d'áigis  
an p' i an t'ruas móri a' teact. O'fiarpuis  
an p' i cé bi' ag an doipar. Dubairt an feair  
leir é leigean i' fíteac. Dubairt an p' i leir  
imeact go beo tapair n'go scuiread ré  
a' p' i' fíteac. Támis fáitcior aip  
an b'faois agur b'faois do iméact. Támis  
ré aip aip aip. Buail p' i' an doipar,  
agur d'áigis an p' i aip e, agur dubairt  
ré leir "náir b'faois leat éeana iméact?"  
Imis leat go beo tapair n'go m'faoisca mé t'ú"  
O'imis leir. Deamh b'faois támis míneas  
móri aige agur d'fill ré aip aip aip.  
O'fiarpuis an p' i' de an e a' bi' ann aip.  
Dubairt an feair leir go m'faois e. "Á,  
muir' leis i' fíteac mé go b'faoisce mé t'ísean.  
Leis an p' i' fíteac e. Labair an p' i' go d'ána  
leir. "Bi' i' fíteac go beo." Bí go maí  
agur ní p' iad go dona. T'us an p' i' fuair i  
reomha é agur cuip ré culairt éadairge  
deair aip agur t'us ré plátha óip agur  
uairfeadóir óip t'ó. Bí go leor doctúirí  
t'oi' fan reomha fan áit a' p' iad an nísean go

dona. Ní p' iad tada acu a' bi i' n'don i' leigear.  
Dubairt an p' i' leo dul aniar aip an reomha  
go ceann cárpa n'faois. Leigear go feairín  
ri'or agur d'áin ré aniar an doipar. T'us  
ré t'ri b'faois t'oi' den uirge a' bi' fa mb'faois  
d'áit aici t' éigis ri' fuair comh maí i' bi'  
ri' ordeé ná lá ariam.

Nuair a' comairc an p' i' go p' i' leigear  
aige cuaird ré ri'or fa reomha i' éairid ré  
láim leir. T'us ré leir annamh é, agur  
cuip ré culairt níor feairín rí' aip i' plátha  
óip níor feair agur uairfeadóir níor feair.  
T' éigis nísean an p' i' fuair agur g'lear ri  
i' fóm. Dubairt an p' i' leir go dtiubhradh  
ré an nísean do le p'faois i' an méar óip  
a' b'faois p' i' n'Dáiridh leir ma' cónrde.  
"Deanfa rí," aip' an feairín, aonair ré.  
O'imis leob annamh agur p'faois ri'or. Bí ite  
agur ói' go ceann feacht lá acu. Ceannuis  
an p' i' d'á capall d'óib agur t'us ré cónrde  
móri d'óib. Bí go maí agur ní p' iad go dona.  
Lá b'faois rámharad a cuaird ri'or a' mar-  
cuiseact ann. O'imis leob annamh agur bi'  
ri'or ag iméact ariam, ariam go p' iad ri'or  
i' n'gáib' don trean-balla. Cárpa feairín  
na mbriéas leob. "Ariu," aonair ré, "an  
tú atá annamh?" "Ir mé," aonair ré.  
Éairid ré láim leir "agur feicfe tú aonair  
go b'faois mé ag iméact aip mo cónrde  
nua, mé fóm agur mo éairil veair."  
"Ce'n éaoi a dtáimis an d'á fúil ionnaid?"  
aonair ré. "Oróche támis go leor cat agur  
d'fiarpuis an cat óg den trean-cád an  
p' iad aon r'géal nua aige. "Tá," aonair an  
rean-cád leir an gcat óg. Bí m'faois fan  
rean-balla ag éigteact leir. "An mb'anfe  
tú an d'á fúil agram?" aonair ré. "B'faois" aonair ré.  
Agur bi' b'róit móri aip d'á f'bamant  
aip leir an gcleas g'learanna a jinne ré aip  
fóm. Nuair a' bi' an d'á fúil b'bamte aip, éairid  
ré fa rean-balla é. O'imis ré leir agur  
d'fág ré annamh é. Támis an ordeé agur  
ní p' iad ré i' b'fad fan ordeé sup támis na  
cait. O'fiarpuis an cat óg den trean-cád  
an p' iad aon r'géal nua aige. Dubairt an  
rean-cád go p' iad ac go p' iad dumé eicín ag  
éigteact leob fa rean-balla.

"Agur t'obairseamhú an rean-balla aonair  
i' dtírfead." Fuair p' iad é reo i' fíteac fa  
rean-balla. Cúinnis p' iad aip agur jinne  
p' iad p'raed de agur t'faois p' iad é agur  
níor fág p' iad iubair leatáir le céile de.  
Sin é mo r'géal-ri' aonair.

T. 6C.

partalon p. mac a' báird,

sráid treasna, Saillim.

Dearuisceoir agur Sioll-Slearadóir Oras  
Eaglaise agur Pianó.

Cuile p' iad aip a' faoirí.

liam ua feinmhe,  
Lón-ceannairde,

fion, heoir, viotáilte, tae aip feadar.

sráid liam tiar, i' n'gallim.

droga na laoi.

na droga is fearr le ceannac

as

seán o larde,

i' mbarr an calta, i' n'gallim.

An Teac a b'faois clia' aip le hagair  
Tae, fion, viotáilte i' intread tigé.

•□•□•

m. b'faoisnac,  
sráid ardo, na saillim

níl aon triora in' na cairgí a' b'faois níor mó  
earráide a' faois.

Δ. MOON, TEORANTA.

a' fioleas cultas feair, hataí ban i' gac aon t'rao  
éadairg feileas d'fear, bean, n'go páirí.

foirgionta eslington, i' n'gallim.

fáinnis.

má éapartuséann fáinnis uait r'gáis éugam-ro  
t'cúirfead éugas leabhrán a b'faois t'gac soláir  
i' n'aonaid ann. Taibhdhára p' i' d'áit le  
a' fioleas cultas fáinnis a' fádáil i' t'faois.

s. faller, i' n'gallim.

## Ó CLOICHEARTAIS Í A COM.

SRÁID NA SIOPAÍ, 1 NGALLUM.

AN TEAC Í FEARR LE HAGAÍDH SEAPADÓ  
RAPPAINN, RIOLTA, TURGSAITIGE DO CEANNACHT— MÁ TEARTUIGEANN —  
AN FEOIL IS FEARRBÁIT Í A PÁSAIL APÍ A LUAC, NÓ MÁ TEARTUIGEANN  
BAGÚN, RICINÍ, MUIC-FEOIL NÓ BHEANAINN INNÉASÁIN TÉ.

## SEÁN Ó GALLCOBHÁIR,

FOINGFONTA DÁIM EIREANN,

1 NGALLUM.

AÍR A CHUAIRTALMAN FÉIN NÓ INNÉASÁIN TÉ  
BHEANAINN, TÓIGTEAR Í NEAMHNUIGHEASÁIN CHUILLE DEIRÍ-  
BÁD, MARÍT Í CLÓMA Í DAN DÁ MAFDUIGHÉANN TÉ.

## PROINSIAS MAC CONMHAIR

I A COMLUCT.

DÍOLTÓIRÍ Í REACADÓIRÍ

TAE, FIONTA Í BEASA.

1 NGALLUM.

NI ÉIG LE SONNAINE A MÁD NÁC BHFUIL SEAPADÓ  
NUÍCHÉARACH GO LEORÍ ANNÉO.MÁR MIAN LEAT ROTAR  
MARÍT A CHÉANNÁC, NÓ MÁR  
MIAN LEAT DEIR A CUP  
APÍ AN GHEANN ATÁ AGAT,  
TÉIPÍS SO

## S. MAC AN ÓAIRD,

AN CHÉARNOS,

1 NGALLUM.

## FEAC!

DI CINNTE Í TÉIPÍS Í RTÉAC SO  
BHFICE TÁ A BHFUIL VE : :EADAC LE HAGAÍDH AN GHEIMPÍD  
LE BHOL SO HAN-TRAOIR AG

## TOMÁR MAC SUÍBHE,

1 NGALLUM.

T. DÍOLTÓIRÍ Í A CLANN MAC,  
LUETT DÍOLTA SEOD.DÍOLTÓIRÍ Í A CHUIMÍN AN TEAC Í FEARR  
NÓ 1750, TÚ CUIPEASÁID Í CLÍPÍN NA  
NGEABHÁN DUINE, MBEALÍ ÁTA CLÍAT  
1784. LUETT VÉANTA FÁINNE AN  
CLÁDAIR. SEÁLT AN FÁINNE LE  
PÁSAIL I NAIPE.

T. DÍOLTÓIRÍ Í A CLANN MAC, 1 NGALLUM.

## TOMÁR Ó CATÁIN, LÓN-CHÉANNARDÉ,

SRÁID NA SIOPAÍ,  
— 1 NGALLUM.

DIADÓ, TAE, TÍ FION APÍ FEABAR.

## TEAC NA H-OLLA

SRÁID NA SIOPAÍ,  
1 NGALLUM.CÚRTAG LE DÉANTUÍ NA : | CULTAÍ O 50/-  
NEAMHNUIGHEASÁIN TURGSAITIGEASÁO. | SO DÁ 80/-.CHÉAMHAGUS EADAC APÍ BÍT TEARTUIGEASÁIR  
AG TÉ.

## TOMÁIR UÍ CATÁIL,

1 NGALLUM.

AÍT A CHÉAMHAGUS TÁ TUAD DO CHUAIRT

## AN HALLA LEIGIS.

SRÁID SEATA LIAM Í SRÁID DOMHNÍC,  
NA GALLUM.

SAC LEIGEAS APÍ FEABAR Í AN GLOINE.

## SEÁN Ó FAOLÁIN, L.P.S.I., POITICINE

TÁ

## AN SÁOÍT ANTIAM

A RÍPHÍOB

TOMÁS Ó MÁILLE

LE PÁSAIL Ó

COMLUCT ORDEACÁIS NA

NEIREANN

APÍ PÁSAIL FA CHÉANN  
COIGCIRE

CEACRA TGAILLEACA (GLAN) A LUAC.

DUINE APÍ BÍT A CHÉARTUIGEANN "AN STOC"  
UÍD, NÓ APÍ THAIT LEIR BHUASPAID A CUP ANN,  
TGHOIBHÉADH TÉ AG AN MBAINTEOIRÍ.

## AN T-ATÁIR Ó CEALLAIG.

SRÁID DOMHNÍC, 4 23,

1 NGALLUM.

TÁIRÍ AN BHFORTA - 4/- RA MBHLIADAIN.

" " " - 2/- RA LEITBLIADAIN.

MÁRDIHP LE SAC ADHAR TGHOIBHÉADH A CHÉART  
RA BHFIPÉADH CUIPEASÍ TGÉALA AG

TOMÁS Ó MÁILLE,

CUIPEASÍ NA HOLFGOILE,

1 NGALLUM.

## AN STOC.

MEITEAMH, 1920.

## NA SGÉPÍBHEOIRÍ.

DUINE APÍ BÍT A CHÉARTUIGEANN TÉ  
TGEOILSE CHÉARTUIGEASÁIR CUIPEASÍ LE CUP RA  
STOC ACÍ AMÁM NÁC MÓR DÁ LEITERO A  
BÉT TGHOIBHÉADH SO GLAN ROLÉAP AGUR E BÉT  
APÍ DON TAÓD AMÁM DÉN PÁIPÉADH.TÁ CUIPEASÍ MÓR A' BANT LEIR AN GHEAPTÚ  
AGUR CUIPEASÍ TÉ MOILL APÍ AN STOC. APÍ  
AN ADHARÍ FM, DUINE APÍ BÍT A CHÉARTUIGEASÁIR  
TÉAC BÍODH AN LÍTHÍU AIGE ANN MÁR BHFUIL FM  
SO GHÉACÁD RA STOC.TÁ TOMÁIR GIOTA NÁC DÉTIG LINN A CUP  
TÉAC MÁR SEÁLT APÍ DHOCH-LÍTHÍU AGUR DHOCH-  
LEAGAN CANTE Á BEIT ANN, MÁR NIL DÉAMH  
AGAMM I GHEAMHNAIDH LE AÍT-TGHOIBHÉADH A DÉAMH  
A LEITERO.DUINE APÍ BÍT A CHÉARTUIGEASÁIR TÉAC BÍODH  
A DÉAMH, A CHÉAMHAGUS AGUR A AÍT GHEAMHNAIDH  
MUINÍSTE SO ROLÉAP AIR.

## NA LEÍSTEOIRÍ.

DUINE APÍ BÍT A BHFUIL AN STOC A' CHÉARTUIGEASÁIR  
CUIPEASÍ TÉAC BÍODH AÍT DÉAMH DO NA COMHARAINN  
E MÁR TÁ TGEOILSE ACÚ. DU MÁIT LINN SO  
MBEADH AN STOC DÁ LEÍSTEOIRÍ RA CUILE TEAC  
A BHFUIL TGEOILSE DÁ LABAINT ANN. DUINE  
APÍ BÍT A BHFUIL GUÉ AGUR AMHÁN AIGE FÉADAN  
TÉ LE FIONN A CUP LEIR NA HAMHÁIN A BHFUIL  
RA STOC AGUR CUIPEASÍ TÉ AMHÁN TGEOILSE  
DÁ PÁD ÍT SAC COMHUAIDH DÁ MBEADH TÉ.

## CONÁN MAOL.

(OIRÍN A DÍMHÍR AN TGÉAL REO DO NAOIMH  
PÁDTHAIS NUAIPI BHIOBAR A' TAIRDEAL  
BÓTHRE AGUR PLÉIBHTE NA HÉIREANN LE  
CÉILE.)TÁIMIS OPAINN AN BHUASACÁD AGUR CÚ DUBH  
LEIR. NI HAIBH RI A' PÁSAIL CÚ I NEIRÍNN NÁP  
FHRIODH RI MÓR SO DTÁINIS RI SO DÁ CÚ  
CONÁN. I. CEANN DÓRGADE. NIARPHADH APÍ  
CONÁN A CÚ A CUP I N-AIGA AN ÉON DUBH.  
NI LEIGFE MIKE CEANN DÓRGADE RIOR, "APÍ CONÁN, " MUP MBI CÚ AGAM-TA RA  
TREILS, IR BEAS A GEÓBHFAR MIKE DEN TREILS."  
"CAITHE TURA AN CÚ A CHROÍD I BHFÓRÍM  
COILEÁM," APÍ PIANN LEIR. "FÉADCRÍ MIKE  
I, AC MUP BHÉAGA MÉ SEAD MO LÁIMHE AGUR  
MO LANN SEÁPP A CUP NA TAÓD Í LEIRNI (?)  
SEÁPP ANN NI PHÉAD LÉITÍ," APÍ CONÁN.ANNRÍN CHUAIRD CEANN DÓRGADE RIOR AGUR  
NI DÉADA RÉ I BHFAD SO BHUAIPI RI LOIC. TÓGADH  
RUAR I APÍ GHUAILLEADA DÉOME AGUR BHIOBAR  
A' TABAINT AIRÍ VI. ANNRÍN BI FEARSÁIR APÍ  
CONÁN AGUR TORUÍS RÉ A' CHATEAMH NA GELOC:NI FACA TURA RTÓRÍM ANTIAM  
NA CÉT CHÉARTA ÁRAMH DÁ CUP APÍ LOIC  
NA MIKE CHÉART A' CHÉART  
NA CONÁN MAOL A' CHATEAMH NA GELOC.ANNRÍN CHUAIRD AN DÉAIRT A' CHÉART  
DÉIUPIS LEIR AN BHÉADRÍ MAOL SUP CUP ANN,  
FHRIODH TÉ AG AN MBAINTEOIRÍ.  
AN T-ATÁIR Ó CEALLAIG,  
SRÁID DOMHNÍC, 4 23,  
1 NGALLUM.  
TÁIRÍ AN BHFORTA - 4/- RA MBHLIADAIN.  
" " " - 2/- RA LEITBLIADAIN.  
MÁRDIHP LE SAC ADHAR TGHOIBHÉADH A CHÉART  
RA BHFIPÉADH CUIPEASÍ TGÉALA AG  
TOMÁS Ó MÁILLE,  
CUIPEASÍ NA HOLFGOILE,  
1 NGALLUM.ANNRÍN CHUAIRD ÓIRAN RIOR AGUR CHÓNAIC AN  
FIANN APÍ HAIBH RI A PÁSAIL A CHÉART RÁIT LE  
DÉAMH."CHÁD DO CHÉART SO BHÉAGA TÚ A FHMÍN,"  
APÍ CONÁN, "TUIGE NÁC SCUIPEASÍ TÚ  
TÓRÓDHS FÁ DO DÉO LE SUP INTI GEÓBHFAR  
TÚ AN RIOR 'BHFIUL JUAD APÍ BÍT LE PÁSAIL I  
N-AIGA AN ÉON DUBH?" ANNRÍN CHUIPI PIANN  
A OIRÓDHS FÁ N-A DÉO. "A CONÁIN," APÍ  
REIREAN, "DÉAMH JUAD DO MO CÚ AGUR MOL  
COR' NA DÉIREADH."ANNRÍN DO JUAMH CONÁN AN JUAMH: A  
BHÉAMH UARAIL, A PI... COPI AGUR CHÓIR AN  
COILEÁN.COM LUAC' R CHUAIRD ÓIRAN AN JUAMH, MAFNUIS  
RI AN CÚ DUBH.CHÓIR AN BHUASACÁD CÁRTA ÓIR DO  
CONÁN I CHUAIRD SAC BHLAÐNA: "A CHÉART  
PÁRTOI NA PÁRTE," APÍ CONÁN LEIR AN  
BHÉAMH "A' BHÉAC RÍBHE CHÉART DÉAMH DÉAMH  
AÍT FEASPAÍ NA AN BHUASACÁD SEÁPP LE NA SCÁIRÍNN  
AN CLOC?" A' BREATHNAÍC.

## SGÉAL NA MNÁ MOIHE.

BÍPI RA NGHLÉIS FADÓ AGUR BÍ DON MGÉAN  
AIGE. BÍ DHOIRÍDEADÓIRI AGUR PLÍDE A'  
PÁD LEIR MÁR TGÉAL: BHFAD SO MBÉARPHARDE  
MAC DÍRE LE PIANN MAC UMHAILL, SO  
RGHOIBHARDE LEIR AN CHAOI AGUR SO MBAM-  
PHIDE AN CEANN DE FHM (I. PI NA SGÉIRE) RA  
TGÉAT. TABAINT TÉ SO MBÉARPHIDE LEIR SO  
RÍNHÍDE RA SGÉPÉ INNÉ SO PÁCÁD PIANN LEÍTÉI MÁR  
FEASPAÍ. ANNRÍN CHUIPI NA DHOIRÍDEADÓIRI  
OIRÓDÉLESTA SGÉNNÁ ÓIR A HAGAÍD.SEÓL RI SO NEIRÍNN AGUR CUIPEASÍ TÚMSE  
DÉAG LÁN DE MNÁID LÉITÍ: TÁIMIS RI APÍ  
BHÉAMH A' CHÉART DÉAMH APÍ TÓLÉID: DÉAPE  
RIAD UIRTI AGUR CHÉARTUIGEASÁIR RIAD LE PARCIOR  
NÓIMPI. CEANGAÍL RI CUILE FEASPAÍ ACU RUAR  
AGUR LABAINT RI LE PIANN AGUR DÍAPP RI APÍ  
A DUL LÉITÍ MÁR FEASPAÍ AGUR CHUIPI PIANN AN  
MILLEÁN APÍ SOLÍ: "AN BEAN APÍ BUAIL  
MIPE UIRTI A DÉUP MO FEASPAÍ TÁ SOLÍ AICÍ  
LE SOLÍ AGUR TÁ BHÉADRÍ SOLÍ RIOR SO  
NACAMH LEAT MÁR FEASPAÍ BHFAD TÉ AN  
CEANN DÍOM APÍ TÓT.""MÁIT SO LEÓP, CAPPARÍ MIKE LE SOLÍ,"  
APÍRÍN BEAN MÓR. ÓFUARSAÍL RI LATO ÓN

Seúiníreac éanaird a b' oíche agur tuis ri leicti' un a luinge fém iad leh-aig' an dinnéir. B' deirfír mór aí Conán Maol mallaclach a' dul ann. Nuair támis ri aí borth na luinge ceangail ri cuile feap d'áraibh r'fómáin agur o'fás ri bean óg a' fairsí oíche. D'imirg' ri annam' gheallam leathan laigeann gur capadh uipci Soll. Ba seap' gur coipis an chroí eacóppu. "O'ole," appa Soll leicti, "tá mé ariam ag eirteadacht leis nac' b'fhlil miniu (?) ag na mná ac a dtéangai agur nac' cónaí bacaod leob...."

"A bean mór," appa Soll, "tá buille agam aí mo láim nac' dtugtar ariam nac' dtiubhainn ceann liom aí b'áirr r'fésit." Aí an buille bi aí Soll aí a láim ceap an bean mór é 'na r'fásat fém, agur an céad buille a tuis ri d'áraibh ri an taobh gheal min aí go feap...."

"Dap mo b'fhlil," párode Conán agur é i scuibeac aí an luing, "ír iongantacht an ceangail é seo opamne."

"A Conán Maol," appa Fiann, "nior m'fhe liom tú beirt i bpéim, ba mór do deirfír a' tigseacht un b'í."

Muiré, a Soll nár blair den b'íad," appa Conán, "ír daoríte tá tú aí sioe m'fhiú ná mo céann maol.... fágamuro an t-oileán cuimhne amach."

Rinne Diarmuid O' Duibhne fuaig leis an mnáoi óig agur r'fásait fíad. Rinneadh bealaic go Almain laigeann. A' tigseacht doibh' na láir bi Soll uafar i m'fheireadh a láe.... Aí impíde Finn Mic Uimhíl agur aí aitír na m'fhiú (?) glic. "Súid túra ríor go róill a Soll ír leis Oíghair un compaice leicti."

"Seapair iad b'í ariam mo déird," appa Soll, "nac' raibh aon feap a' chroí liom nár m'fhe liom cotrom láime a cabairt do m'fhe fém." "Aí impíde Finn Mic Uimhíl," appa Fiann, "leis Oíghair leicti." (B'í fáisceoir aí Fiann go m'fheireadh an bean mór Soll mar annam' ní b'ead aon leictigéal aige fém agur eacóppaír ré i phóraí) Annam' fuaig Soll ríor agur tuis Oíghair leim leomáin i mears an trilóig i'fheas: cuip' ré a f'leas le neart a' Óiginn fá c'orr na mná m'fhe amach. Annam' fuaig an bean mór ríor agur támis ri na cruth fém agur fuaideamhúr feapair fáil a leigeann vi aí n'fhiú.... "Nuair aitír a' tuit mé, a Oíghair, aí le láim Soll," aí ríre "b'fhlilim-re mo mallaclach do m'fheireadh fém, ré b'í taobh liom mar f'gáim d'ingín, mar b'í d'fhaidte agur fíli d'áraibh mar f'gáil i b'fhd go mbéarrfai mac uafar do Fiann a f'gáiffair leis an Tráid agur go mb'fhlil ceann de m'fheireadh a' f'gáim. D'ádtigéad Finn liom ra mar feap ariam, t'fagannam-re mé fém 'mo b'fhlil agusam' ibh."

Tórram' náoi dtigéat euríeamar aí m'fhiú Ríos na Breise.... "Craobh b'ur scéine go b'fágá tu," appa Conán, "leigíodh te b'ur f'gáideamhúr éanaird, mar t'á ré a' tigseacht a' f'gáim. D'ádtigéad Finn liom ri luinge f'gáim ríor agusam' ibh."

Támis an fiann annam' go dtí an lomáisear agur o'fiaffuis' fuaig de na mnáibh an f'gáideamhúr f'gáim aír go dtí a' dtigí fém. "Dá m'fheireadh aí m'fhlil agusam' ibh a' aonair nuair nac' b'fhlil ri luinge f'gáim ríor agusam' ibh."

"Tábhair b'ead domhá," appa Conán. "Craobh do cléibh go b'fágá tu," appa Soll leis, "dá gcuimhinn a' caint aí mnáibh d'ádtigéad an b'ur f'gáideamhúr i'fheas:

"Mairt go leor," appa Conán. "aí go b'fágá tu aír a' aonair nuair nac' b'fhlil ri luinge f'gáim ríor agusam' ibh."

"Muiré," appa Soll, "te leis feapair fáil beirt i n-éad le n-a gcuir b'ead, tuigíodh b'ead do agus tubairte an trilóig n'fhiú mar f'gáim.

"Fágaim carlin óg," appa Conán, "agur bim pórta leis rí fém!"

Aine b'reathnach.

TA cultaí & cotaí móra nac' : b'fhlil ríphá i na gcuimhne ag :  
ANTOINE O RIAIN  
SRÁID na siopai,  
: i ngairíum. :

## Seán-focla.

Ní pleáim an laos nac' ligean a máthair fém.

Ír feapair an t-ád ná éiríse go moc.

Ír feapair leat ná meat.

Dá dtigéan den obair an máisírtír fáram.

An té b'fhlil docht bionn ré r'fésitac.

Cuairt seapair ip i a déanam' go hannah agur i rm fém i'fheas do capair.

Ní cipeoitear an fírmhne ó feap d'fheanta ná mb'fhláis.

Ní m'fhe liom na fír m'fhe a seapair an f'gáim n'fhiú.

Ír glas iad na enaíc i b'fhd uamh (aí ní feapmáir).

An té nac' scuibeann f'gáim earrach ní b'fheann ré a b'fhláis.

An fuaig a r'fhláis an púca leigean ré fém é.

Máir m'fhe liom d'fheasach é r'fhláis.

Ír beag b'fhláin nac' b'fhlil earrach ann.

Ní fíor b'fhláis aí b'í.

Níl lá d'áraibh nac' dtigéann a chraicín.

Imigéann an b'fhláis agur f'gáim an fírmhne.

Máir cam ná d'fheasach an f'gáim ri an trilíse n'fhiú an aitíonnára.

Níl c'í d'áraibh nac' f'gáim fead a leigean aí.

Máir f'gáim f'gáim a b'fhláis an m'fheireadh mar i'fheasach an aitíonnára.

Ír feapair éan in do láim ná d'áraibh aí an f'gáim.

An f'gáim i'fheasach an t-ád aí an f'gáim.

Ír congáim do b'fhláis b'fhláis.

Fágannna ba b'fhláis an f'gáim i'fheasach aí.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ír feapair m'fhe mar aír ní f'gáim ré.

Táigíonn m'fhe aír earrach aí.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí clóch f'gáim.

An té nac' n'fheireadh aí f'gáim i'fheasach.

Aí m'fhe leis f'gáim aí f'gáim.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Ní f'gáim caonach aí f'gáim i'fheasach.

Dá d'áraibh Séamus i'fheasach aí.

Seoibhéal ré fíor go mbeadh an lá acuib agus  
Seoibhéal riad uilis minneas. Leis an  
méid gairge b' i ré a innreacht faoi na  
fianna níp féad Naoimh Ráthraic é creibhíont  
agus tuibhait p' go do cheardánfeadh ré do  
go riab' ré ag innreacht na pipinne. Tá-  
páins ré feadóig ar a phóca agus féidir ré i.  
Ni fada go bhfaca riad meall móir tuibh a'  
teacht ar an tréipí or a scionn agus céardó  
do bheád ann ac éan. Táppáins an t-éan  
móri é cuib agus luig' ré ar an talam.

"Aonair, a Pádraic," d'ubairt ré, "an bheiceann tú an t-éan rím. Sin é an lontúib agamne ran am a paib an fíam i néipinn. Ba mairt le N. Pádraic blaireadó de feoil an éam ac b'í ré comh mór nac paib fíor acub cé'n nór a marbhócaidh riad é mar ní paib púdar ná Spáinn acub le n-a cárteamh ran am rím. D'ubairt Oírin annamh "Tá cù agamh a marbhócas e." Tábhaisc ré an feadógs amach ariúrt, leis ré fead ariúrt agur táinig an cù aige. Sgoil ré an cù faoi'n lontúib. Niop leis ré don lontúib imteacht aon achar nó gur marbhuisg ré e. "Aonair," d'ubairt Oírin, "ó fuairt ré blar na fola tá an oireadu cutaile aip go marbhóca ré murone muri marbhuiúseamh e." Cuirp ré a láim ma phoca, tábhaisc ré amach uball agur tuig ré do Naoimh Pádraic e. "Seo duit uball," aitheir ré, "cait leir an scú e. Muia mbuaile tú aip an scéalaí éadaim é níl aon mairt duit dá cárteamh mar ní marbhóca tú e." Rug N. Pádraic aip an uball actórais a láim a' cárteadó agur b'í fíor ag Oírin nac paib ré i ndón an t-uball a cárteamh. Rug ré aip an uball é féin, cait ré leir an scú e, d'ubail ré aip an scéalaí éadaim é agur tuit an cù min marbh. Rórtadap curio den lontúib agur tuigeadar píora den ceathramhán do N. Pádraic agur d'ubairt ré gurb f' an feoil da milre dár it ré ariamh i. Céird Naoimh Pádraic Oírin annamh agur tórais dá teagartas ra gschreibeachamh. Agur nuair a b'í ré dá innfeacht do comh mairt Spártamail agur comh cumaictac i'f b'í Dia, o'fiaifhuis Oírin de a paib fíor aige cé'n áit a paib a compádai. D'ubairt leir go paib riad uilis i n-írpinn. "Cé'n fórt áit e rím?" aitheir ré. Ó innir N. Pádraic do ce'n ropt áit é ac ní céirpeadh ré e agur d'ubairt, fír comh láidir i'f comh bheag nac bhealofradh riad a bheit i n-aon áit comh dona rím. Faoi ñeipeadó, tuig ré a toil aip é bairteadh. Fhíteadh éile tuid faoi péir annamh ac b'í an oiread deirfiúr aip Naoimh Pádraic dá bairteadh gur fáit ré a bácaill in a talam mar fil ré agur báit ré e. Nuair a tuig ré aip an mbácaill ariúrt céan áit a bhrúiseadh ré i ac páitte i gcoiri Oírin. "Ó, a Oírin," d'ubairt ré, "tuige náj glaois tú oípm nuair a cuip mé aip bácaill t'pi do coir?" D'ubairt Oírin leir: "Síl mé, a Pádraic, gur curio de'n bairteadh e." "Tá tú bairte faoi do, a Oírin, mar tá tú bairte in do curio fola féin." B'í Oírin ma Céirdíteadh annamh ac níj fíodh ré San cuijmhí aip a compádai agur d'ubairt ré faoi ñeipeadó le Naoimh Pádraic: "Má tá do Dia comh spártamail i'f tá tu a pád ni féidir nac dtiubhád ré tarbhaint eicin d'úmhi aip na fianna no cé'n nór a bhrúil riad a' cárteamh a n-áimpriú."

"Máit go leor," aifreann N. pádraig, "teachdáinfeadóir é a bheil ríaoi." Rinne Naomh Pádraig coirpeasadh an talman annamh agus d'fhorghair sé. Bhual ríspúdaradh Oifín nuair a chonaic sé na Fianna agus an áit a phaisiú ríaoi. D'fhiarrfhusis sé de an bhealbhaír ríaoi a fuarsgait agus a chuir i n-áit gán pian. "Déanfaidh sé rím, aifreann N. pádraig. Táisg sé ar pian annamh ríaoi agus nuair a bhí ríaoi ag imteastadh ar iarrhonn bhi Oifín a bhealtnú go hSeapáin ar chuirteadh é acu agus an-lutgáin aipí tá bheiceáil aistí. Táimic ríaoi uisliú comh fada le hOifín ac amáin Soll Mac Mórdha. Bí an oiread peiste ar Soll in-aigéard nan-deamhan phaoi'n méid a bhí ríaoi a déanamh oipeas gur duibhaint ríeo le N. pádraig tá gcuimheadh ríeo siall 'na fúinte a mairfeadóir go deo ná eis iarrhfeadóir ríeo iarrhonn fágáil eis aip bit ac fanaíodh a ghabail de fúinte oipeas go deipseach an domhain..

seán mac partaláin

## Luach an Chapaill.

Τομάρ Θρεατηνας, Γαβα τ' ιππιρ.

Fearg ar buna Cnoc a cuaird a' viol  
peipe capall go Saillim. Capall ós tri  
mblian ceann acu, agus b'i an ceann eile  
comh-rean leir an gSaillig Ólára.

Nuaip a chuirtear ré ipteas go baile móir na Sceilimé, bí ceannúintseoirí capall ma feáram apí fíráid an aonais agus tóruis ré a caint le feáin na gcapall.

O'fiachruis ré de a níolraíodh ré an capall ní duibhaint reirean go níolraíodh sunaí óiol a támis ré. O'fiachruis ré de céiméad agus duibhaint feair na scapall an oireadó reo. "Márgasadh néaró," aipr an ceannuisceoir.

Tus ré ipteac an feair agus t'ioic ré an  
capall leir, agus nuair a bhí ré iosta  
éuaitré ré amach agus ius ré gheim muiinge  
an scapall ós.

" Ni him i an capall a b'iol mire leat,"  
aippa fear Úna Choc. " Seo i a ceannuis  
mire," aippa an ceannuisceoir. Ói rámá  
móri eacóiríu ac b'éisim do fear Úna  
Choc tábairt iptimeas.

Óimchríodh ré ann riomh agus ar fean-éapall i ngráim éloigninn aige agus é cuaidh ré go dtí fear dulais. Ó innis ré an tseal do. "Tá dhois-úайл oit, á dhúine bocht," app ar dulaiseadóir "ád ma gníonn tú an mho an deárap-far mire leat roinntuithe an ceannuis-teoirí. Bliaodam ó inniú, beiridh aonadach capall ann greo aipir. Tabhair an fean-éapall abhail leat agus nuair a bhéar tú a' tig-eáct ait-bliaodam, bain bárr an earrbhaill den éapall agus cuir aip cùl an peata é agus nuair a thiofar tu go Saillim ann riomh déanfa an ceannuis-teoirí reo faoi do déim maraí fuaireann ré buille bog céana tú agus fiabhróca ré d'fhioc séapad a bhéar aip an gcapall agad. Abhair nac go leor a bhéar tú a iarrfaidh, nac fíu moráin i nac n-iarrfa tú uirtéi ád an méid tobaic a haicír ó bárr a cluairte go bárr a nearrbhaill gurb in é an-iarrfa tú agus feicfe tú fómhnuair a bhéar tobaic cuirte ó Saillim go Dúna Cnoe ag an gceannuis-teoirí go mbéidh a cóna níse go matr aige.

“Tá mé an-triom ap tobac,” appa fearr  
an t-imeallach agus an t-ealaíoch.

an Éarráill agus má éigeanann tú oiread  
tobac dom agus níos air ó bárr a cluairte go  
bárr a neartbaill iŋ leat i agus mo bhean-  
nacht."

“Anoir a bhrítear tú ríarta,” aideas pí le feair an capaill.  
“Mílim,” ansa rean an capaill. “Tá tú

"Tíomhá, óigeas feadh an capaill. Ca cu  
éomh fada ó bharr earrbhaill an capaill agus  
tá tú ó bheanair do fean-máeर mar ní é  
an áit a bhfuil a hearnbhalla ar cíl an neata  
éigin i mbunna Cnoc."

"Cóirí an ceannúiseoir" a mhaíodh  
faoi. "Slac a bhríl tú a fáisail nō ni  
tíospe, mé uait eor ap bit." "Leig cupa do  
do éindí cannte" arpa an duiseadhóir, "mar-  
gasadh a ghiúr margasadh. Ceannúis tú an  
capall agus caithe tú i a tógsáil." "Dap  
nóraísc aonair an ceannúiseoir," níl an  
oíreád tobac i mbaire móri na Saillimé a  
raicéad i ndiaidh a céile mar rím go Duna  
Cnoc."

"Óa mbead ré gan a beadh níor soipe  
buit ná an Spáinn caithe tú é a fágail." Cuir an ceannúigtheoirí amhrán atéanúise ar  
an dulseasóidí roscáil leis agur ní thuilleadh  
ré aon troscáil óg gan óa céad punt agur  
níor luaithe ná raicad ré eun dulsiú tuig  
ré an óa céad punt do feapí Buna Cnoc.  
Tuig reifrean leit-céad ari air do'n dulseas-  
óidí.

## An t-áiríún.

An t-am den ullaistíam aí fórsait an mriúin i dTuairc mic Céide, aimpír bheagán reád a bhí ann agus ba minic le aimpír bheag a teáct le linn mriúim. Tugann go leor daomh raoi deara rím agus ní fios an tséal é. Cuippeann Dia níos mó toirbhadh ná aimpír bheag aí an bprapáirte le linn mriúim.

Án céad feáctínam aip fórgail an mriúin,  
teartruis iuto uaim aip an mbaile móir. Níl  
mí a' cupí aon ainnm aip an iuto seo, ni pairb  
ré le páigail agam níor goipte ná Baile-an-  
Róba dá mbeadh ré in mo comhgarf i n-aice  
baile ni Shábhainn an t-airtíp comh rada  
rím le fáitceoir go mbainfeadh oiread de  
móill dom agur nád mbeann i ndón an  
mriúin a fhéadfáil aon oirdéice aamán, ac  
ni pairb ré le páigail agam níor goipte ná an  
baile móir.

Óbair mé b'ótar go teann agur b'féríodh.  
Liom go ndeaclá mé go ceann m'aistír  
fuair mé an rúd a bhí a' teagartáil uaim  
agur éas mé m'ásair ap an mbáile oírr.  
Sgátham amach ar an mbáile móír dom, áit  
a dtugann riad Cloch-an-Ísle aip támis  
mé ruar le feair ar mo leac-papáirte,  
agur buaileamair cónráid ar a céile no  
go dtáinigseamair comh fada agur bhí a  
chríall. Ni deárpnamair móran cannte go  
dtáinigseamair go teac pobail páirtear.  
Ar dearcadh taobh mo leicim dom éinimis  
míe ar Ólia, nuair a chonaic mé a cheac agur  
bam mé mo hata òe mo chéann agur mol mé  
é agur duibhírt mé le mo chéard té a  
d'umhlaicín marp iir cónaí a' tul le taobh  
tige Dé go raibh luaiseacht do ann. "Luais-  
eacth nó gan luaiseacht a bheit ann," ar  
reifearan, "nil aon am a dtéigim-re an  
bealaic reo agur a feicim oibreaca láinn  
an. Atar Séamus Mac Coimhín cuimh  
beannaacht Dé le n' anam." Ba mairt a  
b'fhiu rím é," atduibhírt mire. Nil aon áit  
ón ngiodán a b'fhiu tú do fearam nó go  
dtéig tú go ceann tiafar an papáirte na  
b'fhiu a chuid oibre go ro-feisceáil,"  
ar reifearan, "ac tá mé a' ráid leat go  
ndeaRpnamair go leor cannte le céile a'  
cupri ríor ar cuir d'á gnotá nō go dtáinig-  
seamair comh fada le chorp-b'ótar na Spáirt.

Sear ré agur doairc ré uairí roin agur  
duibhírt ré, " reo tuilleam dá curd oibre."  
" Beannacht Dé le n'anam." " Tá tú  
rátae fada anoir," aithne mire, " a' cup  
riof dom aip an atáir Séamus," go deimhn  
ní a' fágair luine aip atá mire go dtuga  
Dia a luaiisead éin dó i piogaet no bplait-  
ear. Ceal nac bhfuil an t-Atáir ó Máille  
éinile oifigéach comh maic leir, agur nac  
nac bhfuil an oipead aige le déanam agur  
bi aige. Nil ! agur ní beró ná aig an  
trágaírt eile a tiocfar go deo ma loings,  
mar é éin an fáit : nil dada gan criochnú.  
Tá bótár a' dul coir gac baile in Í an-  
bprápairte. Tá dhoicéad aip gac grután,  
rúgail aip gac coirnéal, cónsagair in Í gac  
uile áit agamh, níos nac riab agamh roimh  
an Atáir Séamus, go ndéana Dia Spáirta  
ain."

"Ni hi reo an cineál oibre," appa mire  
"atá mé a' dul as innreacht duit. Nac  
ndéanfaid tuata ap bith an obair reo a  
bhfuil turba a' caint uigíteád atóigeadaí ré  
ap láimh i, aé iip copáimil nac páib mórán  
doaime fo glumta inr an bpráistíte, reo  
nuair a támis ré ann agur b'éigean do  
daid a tóigáil ap láim. Támis doige ap an  
raosgal le n-a linn, agur ní páib an cap  
com ériuairi aige agur rileann turba é. Tá  
obair le déanam i dtéad an pobail i  
Comhordúe agur inr an bpráistíte agur  
feiceann an t-Atáir Ó Máille go bhfuil  
agur tá a phioct air, tá a curio oibre  
toruigte aige agur iip maic an cloch bunn  
a leas ré."

"Cé'n rópt cloíce a bpuil tú a' caint  
nóti. Ni thíosim do rgeal cónaibh." "Ceal  
nac bpuil fios agad go bpuil miúin m' an  
spáráipte le reacthamain, na ragaínt i'  
teangeabhdh ab péidíp leir a fágáil, a' tabhairt  
teagairt fa lácaim fa bprobail." "Ó," a'  
reipean, "níl m' an miúin aec fán." Ni

teapturigeann ré rím ó cuité ódume, nil is na gnotha rím ac "ná déantás agair é." Seap mé rúar i láir an bótáir agur tám a' nád leat gur épit me ó bun go bárr agur an bpaon fola a bí i mbun mo coirfe go ndeaca ré go mullac mo éinn. Ni raibh mé i ndón cop a cup díom ná focal cainte a labhairt ar feadán eisig nóméadó. Niop fan trépne amairc in mo dá fáil ar feadán tamall bús. Fá déireadh agur fá déo támis mé eusgán fém. Bí ré ríscam ríom mif an mbótar agur dubhairt mé leir fanaet liom. Rinne ré mar dubhairt mé agur tuig ré a agard oípm. Támis mé com fada leir agur leis mé mo éairín anuair ar mo fáil agur eorúis mé a' bpreacháin ar agur tós me a miúrúb nádáir a dá bpróis go dtí mul-lac a éinn. Dearc mé i scéal éadaim ar agur bí a dá fáil a' pinnce iptis ma ceann mar dá péalta ar an trépne ordeach feacá i dubhairt mé liom fém go mba doilis na daomh a bhrac agur o'fiafriúis ré díom "céard atá a' cup ar duit?" "Céard a feicear tú?" arfra mire. "Tá achrá dada a' teacht oírt," ar feirgean, "bí dath duibh an céad uair oírt, tá dath goirm aonair oírt agur tá do dath fém a' teacht aonair oírt." "Ná bac leir rím," arfra mire, "ni piú bionnám é, támuro a' riubhal ro-éigean. Sunfearamhúr ar an mbíne reo tóil tamall beag agur leisfearamhúr rísc agur déanfearamhúr pióra reancuir. A' níl mar labhairt tú liom ar báll níj fpreartail tú an miúrún go fóill." "B'férdirí gurub-dé rím an fáid a dtáinig an miúrún ar báll oírt." Dubhairt mé liom fém mac raibh aon éabair ag mpreacth na fíonne ar fad "Sín ríseal a báineadh dom fém," arfra mire "Ni a fágail loict ar an miúrún atá mire," aonair ré. "Tá mo báid fóignír go fóill le chapsa agam." "Féad mire atá a' riubhal borpáil físe mile fa ló a' comáipead marom agur tráchtóna ag iarráid é a fpreartal." "Ir copáimail nac bpuil móípn eile le déanamh agad. Tá do éirí fóignír-geuilis snapta." "Ni, ná baoisál aij. Ni éinne fa bpráipre a bpuil an oípead le déanamh aige if tá agam. Tá éirí do mo éirí coirfe le seapáid go fóill agur éirí eile do na seapanta san ceangal, agur dá dtéigeadh ré roip leir an loc, seobáid pé cead, niop tuigse ná o'fanphainn ordeach amáin iptis ón miúrún." "Ir dtí-céillide an dume tú, ir fada a bheadh an rasapt ná an miúrún a' cuimhni ar luac chuaide coirfe a' tabhairt duit." "Beannacht Dé duit ná dearc ar an ríseal mar rím eor ar dtí. B'férdirí go mb'fearr dom aon ordeach amáin ag an miúrún ná ar fáid mé de coirfe aonair. Tá mé cintte de beannacht Dé ar cuma ar dtí." "Tá tú a' caim aonair agur cén mairt a feicear tú an miúrún a déanamh." "Ni an miúrún go fóill," arfra mire ac dá lá d'aoif, agur tá níor mó mairteara déanta aige, ná tá mire i ndón mpreacth ac mairt bpuil mé i ndón mpreacth, denimeoca mé duit é. An muintir atá a' fpreartal an miúrún tá ré roinéar le léigeadh oírtu. Tá riad seal-sáipeas agur go húmair agur a scuird rúil a' pinnce ma n-éadaon le pímeadó. An té a bí uairleasach taibháim-eann ré e fém úmáil agur an té a bí go holt tá ré go láshac."

"Tá tú aonair a' caim liom agur ni teapturigeann an miúrún ac ó d'aoimh éga." "Biodh ciáil agad, a bdearbhrácaidh ó, teapturigeann ré ón té atá ar bhoru na huaise com mairt leir an té atá idir a' deir agur a' fsgair de bhuaidanta. Ni aon anaedim mif na dume éga, ni aon trosc-époide aicu. Ni aon com sanguineas le n-áid leitáide-píme a bpuil cíupam an traoisair opaann ná com hantúigseas ná com leigréamhail." "Má'r é do toil é, mif dom cé'n fáid ar dubhairt tú rím." "Innreocad. Feicte tú dume, agur fsgair le ré a muc agur a bó ar fad an bótáir. Sabra an muc ipteas in do seapáid agur iompóca ri cíupla ríspair. Sabra an bó agur iorrá ri cíupla bár. B'férdirí gur ag ite do béal ná ar do sláinte a berteas an tráid a' fpreacháin. T'éireodca amach mar bheadh feair fíadáin agur glaodáid aí

do seapáid, agur dá mbead leat-fsgair acu agad cíupréad i ndíaird na muc agur na mbó iad agur dá dtugairdís áit oírt ní fágairdís rítioll le céile dhoibh. Táigfead baelann éloch agur níor éairt Conán Maol ariamh níor tréine iad ná cairfead-ra iad i ndíaird na bó agur na muc agur ni raibh tú fácta annamh! Niop fág tú diaibhl i n-íppionn níj cíup tú ma ndíaird fpreacháin, agur an té ar leir iad ma ceann rím. Sabhaird an muc agur ríslam bante ar a mairt agur nuair feictear an té ar leir i, déarfa leir fém dá mbead a fíor aige cé hé pinnce reo le na muc déanfeard ré an cár níor meadar. Niil 'fíor cén éadoi a seapiocháid an cár ar feirfead. Feiceann tú copí dume eile. Sabra pé un an báile móir Dia Sataipn fanaid pé ar a leabaird Dia Domhnaigh go dtí an d'ó-deag. Déanfa pé amach go raibh ré tuigfead, nádha son dochar dó panach ón Áirfeann agur riuballfead pé dá ceann abairt tráchtóna." "Ar níodh má tá dochar fa méri rím ni fúradh do dume ar dtí a bheit fábháilte." "Tá agur go leor dochar mif an méri reo. Tá tré píleacáid móra déanta agad agur b'férdirí níj aonair fós iad agur dá dtéigeadh cíup an miúrún ordeach ná bó, b'férdirí go bpreacháid cíot fém." "Niil a fíor agam céard a filpead an rasapt dom dámbead ríseal com fada rím agam le n-íppreacht bó." "Niil aon fad ann ac éad focal, tré píleacáid." "Cén roint tré píleacáid?" "Tré píleacáid marbhá mar a bpuil mé a dul amú, raint, feairs agur leirí." "Dán-mhírigsead ríseal don tráspair, beadh ionsgaod aige ann." "Ni bheadh ionsgaod ar dtí ann, ná ní bheadh feairs aij. Leitáspair den tróip reo, tá an rasapt a iarráid i'f bheag leir a n-íppreocha tú bó, má tá ríseal don tróip reo le n-íppreacht agad. Dán-mhírigsead ríseal ar do comhúrra do dume eile, ni taitneocáid an ríseal leir agur nuair a berteáid péid ag mpreacth an ríseal bheag eile duit. Ar éuala tú caim aonair ar fíos Coimac Mac Airt?" "Cuata." "Ar éuala tú caim aonair ar na Dé Danann a bí i n-éirípm fadó agur ar Tríubh Mac Tuimh, a chuid i gcomme na pleigse níme don domhan toip. Sgéal beag mar rím atá iné a dul ag mpreacth duit. Bí tríubh seapáidair fadó ann. Biodh an-lairdair agur baot. Biodh an gcomhurde i ndíaird fáidbhrí agur péid le na tabhairt leobha dá mbead a fíor aicu cé bpuigdir é.

[Ar leanamhaint.]

### SÍLE NÍC CONRÍ

A tuairp an píora reo ó phádrais ó illéadórais ar Gleann Sál.

### MÁIRTÍN S. MAC CUAS,

Lón-ceannaire,

bótar an Caisleáin nua,  
1 nGáillimh.

Tearf-intreabhs Táorádean-oípheada, agur  
Fóinsíneamh Tíse.

ROIBÉARDÓ MAC DOMHNAILL,

Spáidó Domhnic, Gáillimh.

Múiniú cém-fsgair.

"plumbur." Gáillimh

Biodh ÉIRE láidir mā bionn Clainne Haeðeal  
láidir. Iciorír an feoir if feair agur  
tá ri rím le fágairl ó

ó pallamain,

Spáidó Geata na Mainistreach, 1 nGáillimh

### CIP NÁ-NÓS.

#### ROINN NÁ BPREACHTÓS.

Tá lucht "An Stoc" fá níl dhuairfeanna a tabhairt do na páirtei rísoile if feairi ríspioibhár leitir Haeðilge ar

#### AN SAMHRAIDH

Biodh dhuair le haigaird páirfia ó bpuil Haeðilge ón sciliabán aicu agur dhuair eile do páirfia a' d'foghlum a scuird Haeðilge ó toruig riad a dul ar fgoil.

AN DUAISS:—Luac coprómac de leabharai Haeðilge.

#### COINSEALLAÇA:

1. Cairefe coupon AN STOC a bheit le scád aon airte ní leitir.

2. Cairefe deapáid a bheit agamh ón müniteoiri sup páirtei rísoile a ríspioi an airte agur sup ríspioi an páirte i San cabair.

3. Ni mór don müniteoiri aon airte ní páirte eis agur an fhas a bpuil ré fa rísoil ann a cup ríor.

4. If móide an truim a cíupfeap i n-airte ar dtí San fhas láimé an müniteora a bheit uipri.

Níor tuigair aon dhuair amach an mí reo caitead.

#### DUAISEANNA EILE.

Tiubhramhúr luac coprómac de leabharai Haeðilge gac ní mar dhuair don té a cíupfeap eis agamh an énuairtear if feairi de fean-fannta páirfia, fannta beaga, viaid, toimfeanna ní rísealaí seapáid, speannamhapa.

Biodh a leitáid rím ar láimé agamh an céad lá ná gac mí.

Tá go leor de na Haeðilgeoirí óga a' cabhrú inn agur níl muro a' déanamh deapáid oírtu. Cíupfeamhúr dhuairfeanna cíup com luac agur eis inn na leabharai fágair.

Tá go leor eile sup gairid uacu dhuair, ac tuigtear nac DISTRISTE atá uairn, ac gian-Haeðilge na n-Haeðilgeoirí.

#### LEABHARAI—

##### MÁIRE NI RAGALLAIS,

87, Spáidó Uac. na Driordóige.

##### AT CLÍAT

Oírt cabhrú le

##### IASAÉT NÁISIÚNTA NA NEIREANN.

#### SÍOLTA AR FEABHAS,

Agur gac a teapturigeann ón bpreiltmeára  
Le fágairl ó  
MAC OSSAIR,

1 mbARR AN CAILTA, 1 nGáillimh.

Bá i Éire an céad cip a coirpsead ón Chroíde Naomha. So dtí reo, ni raibh aon pictiúir den Chroíde Naomha a pinnéad i n-éirípm. Aonair tá agamh pictiúir ólúinn den Chroíde Naomha a pinnéad i n-éirípm, 220r. x 150r. Dán don Chroíde Naomha fadó. Dán e reo a ríspioi píofrúnaid bocht cap éir an t-airfeann eisfeart do taobh amuis de Bhráic Richmond an 28a lá de Bealtaine, 1916.

A luac, is. 6d éairid an bporta.

Lagóid mar if gnádat do lucht riopair.

##### Ó PAOLÁIN T A MAC,

17 Uachtar Cé. Uíbhruimh,

baile atá clíat.

##### Ó PLAITBEARTAIS,

Spáidó Domhnic na Gáillimh.

Cárrana móra, Cárrana beaga, Síleap ro-riord, Síluairteamh. Ni cíupfeap moill ar emne. Sután, 49.

#### COUPON.

##### AN STOC,

meiteamh, 1920.

An mairt leat CLODÓIREACHT mairt  
ar airgeadó comhphom?

Tig linn mao ap bit if áil leat a  
cúl i gcló go neap tairneamach.  
Cuirfeamhur i gcló bhuit bille, tuam-  
raig, leabhrán, lioptai, &c.

## An 'Galway Express'

Liam ó COPPAIDH Í A MAC,

Fumteoirí i Lon-Ceanannáise,

SRÁID DOMINIC NA GAILLIMHE.

Ó NEIRHEADHÓIN.

Cappannais i gCluaintearán i gCleár rochraiois.  
SRÁID EYRE NA GAILLIMHE.

SEAMUR Ó BÉACÁIN

Ceanannáise Guail i lomáin.

SRÁID MEADONAC, NA GAILLIMHE.

Tá an tao if fearr i gConnacháin i gLoch neart  
aile atá fiaclanach le fágáil i mbri

MÓNICA NÍC Ó DONNCAÍDA,  
SRÁID ÁRD NA GAILLIMHE.

A Gaeilgeoirí! An tair a bheith re fágáil do  
cúl in aon páipéar, cabair do'n

CORK ADVERTISING AGENCY, É

Déanfa ré aipe óuit-pe;  
Déanfa, ré, tarbhé tóm-pa

seán o cuill, fágaltas,  
95a Spáid Pádraig, gCoimteig.

T. O FLANNAGAIN & Chlann Mhae.

Sac uile fórt gairnígeacta  
agus innealltóipeacta...  
DOLTOIRÍ ROTAR. Cuirtear deir  
ar roctair i gCunnai.

SRÁID NA SCEANNUIDE, i ngailimh.

An Teag ina labharan Gaeilge.

S. Ó FÁTAIS Í A CHÓIN,  
TEORANTA.

—Doltoiri i Recavoiri,  
Tae, Flonta i Virge Beata.

FOIRGINTA CEANNAGEACTA,  
NA GAILLIMHE.

AN STOC.

ORDÚ.

Don  
ATAIR Ó CEALLAIS,  
Spáid Dominic,  
na GAILLIMHE.

A Capa,  
Cuir cugam coipeanna  
ben STOC sac mi go ceann.

Aimn

Gentao

"Má tá Gaeilge agad labair i." Maithibh taoif 50—

COLÁISTE CONNACHT,  
I NTÚAR MIC CÉIDE NO RA SPIDÉAL.

Tá Gaeilge ó thácair ag na máinteoipí. Eolair acu ari an moch maimteacair ir fearr. An fáiríse mórf no toc soibhinn ór a gcomair. Ceol, dánra agus riampa Gaeilgeach iontu. Lóistí agus éinte ni eile ari feabhar. Gaeilge mara gnáth-teanga éapt timcheall oíche.

SEASCUIM, 1920.

I.—Taoif MIC ÉIDE: 1ul 5, 50 dtí 1ul 31. An Spidéal: Meiteamh 28, 50 dtí 1ul 24.

II.—Mi Luigní 2, 50 dtí Meádon Roisíneach II, inar an t-á Coláirde.

Ir féidir an cláir agus sac eolair le fágáil ón

ATAIR S. Ó HÉIMNUÍ.

Taoif MIC ÉIDE, Baile an Róba,

RÚNAIRDE OMÍS,

An Coláirde Gaeilge,

An Spidéal, Gaillimh.

An TÁTAIR BRIAN Ó CRÍOCÁIN,

Árro-Rúnaire Omís,

An Dáimhreac, Co. Sligigh.

## MUINNTIR UI ANNPHACÁIN

384 DÓTAR CIORCALA Ó TUAIT,  
BAILE ÁTA CLÍAT.

A Swordsman of the Brigade - 3/9

Irish Heroines - - - 7d.

(Tá na leabhar ro fáis agus an bporta.)

Ir é míceál O hAnnphacáin do mairbheisceadh le  
linn an Chéig 1916, do ríomh 140.

Sac cineál leabhair dánais le Béarn  
le fágáil annu.

## ELO-DIBREACHA DHUN DEALGAN.

AISTÍ TOMÁIS DÁIBHIS.

Maillé le nótai i a lán nár cuireadó i  
gcló go dtí seo. Dáirí O'Donncaída nac,  
marpeann, a cuim in-eagán; 480 leabanaig  
4/- slan, thíos an bporta, 4/5.

AN THÁTAIR I RGEALTA EILE A RGNIOS AN  
PIARSAC; 100 leabanaig; 2/8 slan,  
thíos an bporta, 2/10

PURSHAOIR PÁDRAIG: Arilpeact ar  
an Meádon-aoir: 5/- slan a luac; thíos an  
bporta 5/4.

SEANCÁSAR FEALSAMHACT NA  
SCILTEAC

A RGNIOS H.M. P.M. Nótai o Eom  
MacNeill. 7/6 slan; fá éumhád. Thíos  
an bporta 7/9.

CLÓDÓIREACHT GAEILGE, BEAPLA, TICÉID,  
SUANTAIL, &c.

## COMÁR BREATHNAÍC, LON-CÉANNARDE.

AN CEARNOG, i NGAILIMH.

## AN "LUCÁNIA."

Márt mairt leat rotar mairt a fínnean  
... néinn ríomh éuis ...

DOMHNALL UA DUACALLA, i MUÍS NUADÁT

Tá sac cineál feota le fágáil  
ar feabhar ó

MÍCEÁL MAC COISDEALBA, i NGAILIMH

## TRUSSÁN TIGÉ.

Tá an cineál. De réantúraibh na h-Eireann,

vá níos ag

63 Spáid an Capaill Uíriðe, gCoimteig  
ir le seán mac Eoinn an riopa.

## OIBREACAR.

COLÁISTE NA HOILSEONE.

1 NGAILIMH.

Craobh de lóigí go fágáil na hEireann.

Árro-oibreacar le fágáil inni ari na hoil-  
dántaibh idir teangealair, ealaíam, trácht  
i ceannageact, ealaíam an leigir, reil-  
bheacact, i innealltóipeact.

Téarmai Seapra ar leit  
fa comairi oiriú fgoile.  
Le sac uile usdáin a fágáil fghloibh ag  
an meabhránaide.

TEAC AOIDHEACHTA. MNA Ó BACÁIN,

CEANNÓS Ó PARNELL, BAILE ÁTA CLÍAT.

AN BÍADH I AN TEOC IF FEARRÍ I SAOIRN FAIRING T LE  
FÁGÁIL API A LUAC.

TÁ CUILE FÉACAILT RA TEAC SEO.

AN SEAN-TEAC.

A CUIPEADH API BUN : 1864.

Tae, Caife, Flonta, Virge Beata,  
ar feabhar

Ó LEANACÁIN,

AN CEARNOG : 1 NGAILIMH

COLÁISTE IGNÁIRDE NAOMHA.

(Cumann forá.) : : : 1 NGAILIMH.

Coláiste Ionáth-meabhránaidh é seo a bpuil teangealair  
vá éabairt ann ari na craobhána poistuma a chuir-  
ear urair i gceannach a óul go hoilseone agus a óul  
i n-éadan gnátha tháct-éannaigeacta. Áiríte ari  
leit i a labhairt do gáruimh óga. Páircí báire ari  
cúlaid an tigé. Le gac uile usdáin a fágáil, ríomh ag  
an AIRCINNEAC.

CLOCAR OIRD NAOMH URSLA, ISLISEAC

Oibreacar i gceoir na hoilseone, (Buairbheamh  
ceathair cinn véag ve gcoláipeacta an t-á blátháin  
reo caite) i gceoir fíorúd an Uíriði ionáth-meabhránaidh  
na mbáin, Cumann na gCoiltóirí, I.S.M. Tráchtála,  
gcoláipeacta an Rioch, &c. Tá ríomh tigéacair pá  
leit agam.

TÁ TEAC ORTA A BPUIL COMPAIRTE ANN AG

SEAMUS Ó LAIRÉ.

DN

SRÁID DOMINIC FOÍCTAIR NA GAILLIMHE.

"Cogá Gáca bíod i réan gáca tigé" aige.